

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 czerwca roku G. K. i K. K. wystąpili przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., Prokura Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W., G. D. oraz Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 maja 2016 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 26 czerwca 2017 r. oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że G. D. – nabywca licytacyjny nieruchomości należącej do powodów, na podstawie opisanego wyżej tytułu wykonawczego wszczął egzekucję przeciwko powodom w przedmiocie wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości. Jednocześnie powodowie wskazali, że z odpisu zwykłego księgi wieczystej nr (...) wynika, że w dziale II jako właściciel przedmiotowej nieruchomości podzielonej na 13 działek, jest K. D. (1). Powodowie wskazali, że wobec zmiany właściciela nieruchomości, dotychczasowy właściciel G. D. utracił legitymację prawną do występowania w charakterze wierzyciela. (pозew k. 3-7)

Pismem z dnia 27 czerwca 2018 r. powodowie sprecyzowali, że jedynym pozwanym w niniejszej sprawie jest G. D.. (pismo k. 22-26)

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu przekazał sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Okręgowemu w Łodzi. (postanowienie k. 41)

W odpowiedzi na pozew pozwany G. D. wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powodów kosztami procesu. Jednocześnie wniósł o zawiadomienie K. D. (1) o toczącym się postępowaniu i wezwanie go do udziału w sprawie. (odpowiedź na pozew k. 92-93)

Pismem z dnia 29 kwietnia 2019 r. K. D. (1) oświadczył, że wstępuje do postępowania w charakterze interwenienta ubocznego i przystępuje do strony pozwanej. Wniósł nadto o oddalenie powództwa i zasądzenie obciążenie powodów kosztami procesu według norm przepisanych. (pismo k. 123)

Interwenient uboczny nie uiścił opłaty od interwencji, a następnie oświadczył, iż cofa interwencję uboczną. (protokół –k.155)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 16 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie sygn. akt I Co 1170/13 przysądził na rzecz nabywcy G. D. zabudowaną nieruchomość położoną w miejscowości N., gmina N., powiat (...), województwo (...), oznaczoną jako działka nr (...) o pow. 1,98 ha, zapisaną w księdze wieczystej, prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Łowiczu, nr KW (...) za cenę nabycia 265.191,33 zł, która została w całości uiszczona oraz stwierdził, że dłużnicy G. K. oraz K. K. mają obowiązek wydać nabywcy G. D. w/w zabudowaną nieruchomość.

W/w postanowienie uprawomocniło się w dniu 20 września 2016 r.

(postanowienie k. 12, informacja k. 97)

Umową sprzedaży, zawartą przed notariuszem M. O., dnia 2 grudnia 2016 r., Rep. A 4100/2016, małżonkowie I. i G. D. sprzedali K. D. (1) nieruchomość położoną w N., gmina N., powiat (...), województwo (...), o pow. 1,98 ha, dla której Sąd Rejonowy w Łowiczu prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 890.000 zł. (akt notarialny k. 8-11)

Wnioskiem z dnia 26 czerwca 2017 r. G. D. wniósł o nadanie postanowieniu z dnia 16 maja 2016 r. klauzuli wykonalności.

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu nadał postanowieniu z dnia 16 maja 2016 r. klauzulę wykonalności w zakresie pkt. 2.

G. K. i K. K. wnieśli zażalenie na w/w postanowienie. Postanowieniem z dnia 28 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt III Cz 2409/17 oddalił zażalenie.

(wniosek k. 13, postanowienie k. 12, postanowienie k. 99-101)

Pismem z dnia 7 sierpnia 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. zawiadomił G. K. i K. K. o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w przedmiocie wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości oraz wezwał do dobrowolnego wykonania obowiązku. (zawiadomienie k. 14)

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt III Cz 2406/17, 2407/17, 20408/17, 2409/17 oddalił wniosek K. D. (1) o nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu z dnia 16 maja 2016 r., wydanemu w sprawie sygn. akt I Co 1170/13. (postanowienie k. 122)

Na nieruchomość położoną w miejscowości N., gmina N., powiat (...), województwo (...), dla której Sąd Rejonowy w Łowiczu prowadzi księgę wieczystą nr (...) składa się łącznie 13 działek – 2 działki o charakterze pastwisk trwałych, 10 działek o charakterze gruntów ornych oraz jedna działka o charakterze gruntu rolnego zabudowanego, o łącznej powierzchni 1,9600 ha. Właścicielem opisanej nieruchomości jest K. D. (1), który nabył ją umową sprzedaży z dnia 2 grudnia 2016 r. (wypis z księgi wieczystej k. 15-16)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę prawną powództwa stanowi art. 840 KPC.

Instytucja powództwa przeciwegzekucyjnego jest środkiem pozwalającym na obronę przed niezgodną z prawem egzekucją. Uprawnionym do skorzystania z takiego powództwa jest dłużnik.

Powództwo takie zmierza do odmiennego, niż to wynika z tytułu wykonawczego, ukształtowania prawa oraz do pozbawienia wykonalności tego tytułu, nie dlatego, że tytuł egzekucyjny nie odpowiadał prawu w dacie jego powstania (wydania orzeczenia), lecz dlatego, że bądź nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności, bądź też nastąpiły - po powstaniu tytułu - zdarzenia, które wyłączają dopuszczalność egzekucji. Powództwo może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, byleby istniało jeszcze zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym. Dłużnik może żądać pozbawienia (ograniczenia) wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość jego wykonania. Zatem tylko istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli zdolność do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia prowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego. Instytucja ta ma charakter prawnokształtujący, a zatem wydane w tych sprawach orzeczenia mają charakter konstytutywny. Dłużnik przez wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego zmierza do zmiany bądź stworzenia nowego stanu prawnego. Ukształtowanie tego stanu prawnego może nastąpić wyłącznie w drodze orzeczenia sądowego. Orzeczenie nie narusza prawomocności tytułu wykonawczego, aczkolwiek w zależności od okoliczności pozbawia bądź ogranicza jego wykonalność.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że na podstawie tytułu wykonawczego – postanowienia z dnia 16 maja 2016 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności – zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne wobec powodów G. K. i K. K. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu pod sygn. akt Km 1067/17. Powodowie jako dłużnicy są więc legitymowani do wytoczenia powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jej ograniczenia, m.in. jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, a także na zarzucie

spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywołują w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia.

Na gruncie przedmiotowej sprawy powodowie zarzucili, że nabywca licytacyjny nieruchomości należącej do powodów – G. D., utracił legitymację prawną do występowania w charakterze wierzyciela w związku ze sprzedażą w/w nieruchomości swojemu synowi, K. D. (2), przed wystąpieniem do Sądu Rejonowego w Łowiczu o nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu z dnia 16 maja 2016 r., wydanemu w sprawie sygn. akt I Co 1170/13.

Zarzut ten sąd uznał za całkowicie chybiony. Zdaniem sądu nie doszło do utraty legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności przez G. D. wskutek zbycia przez niego nieruchomości. G. D. nie utracił bowiem przymiotu nabywcy licytacyjnego nieruchomości w związku z przeniesieniem prawa własności nieruchomości na inną osobę na podstawie umowy sprzedaży. Sprzedaż nieruchomości po dacie powstania tytułu egzekucyjnego nie wpływa negatywnie na możliwość prowadzenia egzekucji przez nabywcę licytacyjnego nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności, opatrzonego klauzulą wykonalności. Zgodnie z art. 930 par. 1 KPC, rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie. Wprawdzie zdanie drugie i trzecie tego przepisu dotyczą zbycia nieruchomości przez dłużnika, jednak nie ma żadnych podstaw, aby twierdzić, że rozporządzenie nieruchomością przez wierzyciela miałyby mieć inny skutek dla postępowania egzekucyjnego.

Jednocześnie wniosek nabywcy nieruchomości – K. D. (1), o nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 maja 2016 r., sygn. akt I Co 1170/13 został przez Sąd Okręgowy w Łodzi oddalony (k. 122). Tym samym, nabywca nieruchomości nie mógłby prowadzić egzekucji zmierzającej do wprowadzenia w posiadanie nieruchomości. Gdyby niniejsze powództwo zostało uwzględnione, egzekucji nie mógłby prowadzić również zbywca nieruchomości, co doprowadziłoby do sytuacji, w której postępowanie egzekucyjne zmierzające do wprowadzenia w posiadanie nieruchomości nabytej na licytacji w ogóle nie mogłoby się toczyć. Sytuacja ta (choć pewnie odpowiadająca intencjom dłużników) z prawnego punktu widzenia jest niedopuszczalna.

Analiza niniejszej sprawy wskazuje, że nie zaszła żadna z sytuacji wskazanych w treści art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Nie nastąpiło bowiem, po powstaniu tytułu egzekucyjnego, jakiegokolwiek zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, jak również nie doszło do spełnienia świadczenia. Powodowie w dalszym ciągu zajmują przedmiotową nieruchomość i na mocy postanowienia z dnia 16 maja 2016 r. muszą ją opuścić. Jednocześnie, nie można uznać sprzedaży nieruchomości przez G. D. jego synowi K. D. (2) za zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo jako niezasadne.

W oparciu o przepis art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U z 2018 r., poz. 300 ze zm.) w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, biorąc pod uwagę ich trudną sytuację materialną i życiową.